

De abditis epidemion causis paraenetica velitatio. Ad praecavendam & ... curandam luem pestiferam, cum caeteris ... febribus ... / [Lazare Meyssonnier].

Contributors

Meyssonnier, Lazare, 1602-1672.

Publication/Creation

Lugduni : Sumptibus Petri Prost, 1641.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/cadx4ack>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

D. D. R. C. F.

DE ABDITIS
EPIDEMION
CAVSIS

PARÆNETICA VELITATIO:

Secretioribus Theologorum, Politicorum, Medicorum,
Physicorum, Astrologorum, & Historicorum
Hypothesibus instructa.

*Ad præcauendam & feliciter curandam LVEM PESTIFERAM, cum
cæteris malignis & popularibus Febris, in quibuslibet Ciuitatibus,
etiam maximis, & indiuiduis Hominibus:*

Miris modis, ac plurimum hætenus ignoratis.

AUTHORE

LAZARO MEYSSONNIERIO Matisconensi, Doctore
Philosopho Medico Facult. Mospel. PRACTICO LVGDVNENSI.

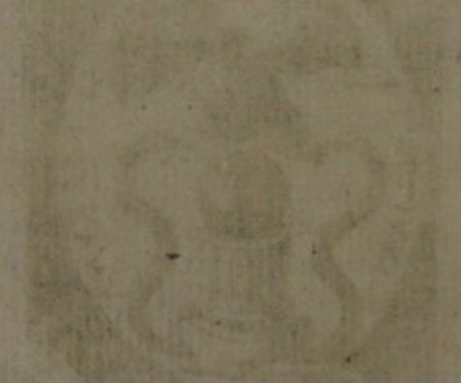

LVGDVNÏ,
Sumptibus PETRI PROST.

M. D. C. XLI.

DE A.D.D.T.S.
EPIDEMION
CAV.SIS

Y.A.R.K.N.E.T.I.C.A.V.A.M.A.Y.A.D.
Sacerdotes Theologorum, Politicorum, Medicorum,
Philosophorum, Altiologorum, & Historicorum
Philosophi, Historici, Jurisprudentes, & Mathematici
L.A.Z.A.R.O.M.P.E.T.R.I.P.R.O.S.T.
Philosopho, Medico, Jurisprudente, & Historico

L.V.E.D.N.A.
Sampius PETRI PROST.

M.D.C.XII

VIRO ILLVSTRI,

NOBILISSIMO, ATQVE

AMPLISSIMO DOMINO

D. GABRIELI

DV PVY-DV-FOV,

ET DE CHAMPAGNE,

Marchioni de Comberonde,

Comiti de Grasse, Baroni de

Parse, & Pecheseul, à Consiliis

& Libellis REGIS Christianif-

simi, &c.

OGITAVI *sepius*, VIR NO-
BILISSIME, quibus officiis,
tot & tantis acceptis ab Humani-
tate Tua beneficiis responderem.

Sed ea fuit apud me res gravitas,
ut vix aliquod eorum qua mihi

ã 2 inter

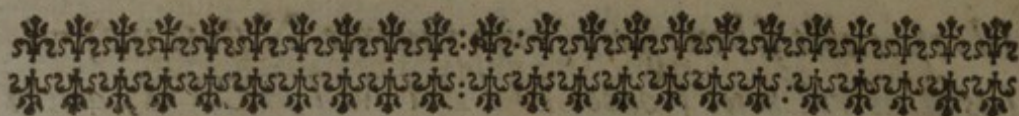
inter Κεφάλια conseruantur, quod etiam cum minimis
Tua erga me Beneuolentia testimoniis conferre potue-
rim. Ipsaque Tua Dignitas perillustris tanto fulgore
me consternauit, ut biennium integrum, cogitationis
illius, quae primum in animo meo nata est, ideā ἐνσάλυκός
retinuerit. Non ille Tuus, quem toto Semestri Lu-
teia Parisiorum expertus sum, χαλεπὸς πρὸς ἀδελφὸν
incitare nutantem; Non Charissima Matris extra pa-
trium Marchionatus sui solum, in his oris periculose
decumbentis fortunatissima cura; Non Illustrissima
Comitissa Sororis tuae ex ferocissimo morbo iam pridem
restituta, (quod Artis meae felicitati debebam) Tibi
gratissima, mihi iucundissima memoria, poterat. Inge-
nioli mei sublimiora molimina serpebant in apertissimis
foribus, quae nihil nisi magnum admittunt inter sacros
illos parietes, qui Amplissimum illum, & Sapien-
tissimum Supremi Galliarum Senatus Oraculum, Praesidē
BELLEVRÆVM tecum excipiunt. Vicit tamen deni-
que propositi constantia; Et frequentior, ac in dies re-
current, Animi Tui erga selectiores Encyclopaedia partes
affecti, recordatio fecit ut Opusculum istud flosculis
ē Scientiarum, atque Artium praecellentiorum penetra-
bilibus lectissimis conspersum Tibi offerendum putarim.
Nouitatis gratia nitorem, quem politior elegantia desi-
deraret excusabit: Nec Astrologica forsitan displice-
bunt Tibi VIR SAPIENTISSIME, qui me olim de
Mathematicis differentem non illubenter audiuisti.

Id

*Id refricabit si bene spero (bono fauente NVMINE) vi-
sus Illustrissimus Comes DIZIMIACVS, quem
non inclyta modo Maiorum series & Historiis nostro-
rum temporum celebrata in rebus bellicis fortitudo, sed
etiam singularis comitas Elogiis summis dignissimum
efficiunt. Is ut Nobilissima Tuae prosapia primum an-
nexus, hoc in me contulit beneficium, ut ex faustis in
Medicina operibus Tibi innotescerem, Patronus me
clientem apud Te iterum fouebit, ut gratâ manu Mu-
nusculum istud accipias, & me credas.*

Tibi Addictissimum

MEYSSONNIER. D.M.

LECTORI.

MICE Lector. Paucis Te volo. Opus istud à me conscriptum est ante Pentagoni Editionem, sed non ante eiusdem Conceptionem vt sic loquar; Quamobrem quod ad eius methodum singula referas opto, vt vbi de causis à me dictum est, causam Faciētem & Foventem, *Soluenti & Opprimenti*; quemadmodum ex Circulo secundo particularis Pentagoni patebit, accommodes; Sub *Generante* Disponentem colloces: Ita omnia harmonicè sibi respondere comperies. Iterum verò, atque iterum repeto omnia à me hïc, & alibi scripta, Ecclesiæ Christianæ Catholicæ censuræ permittere, à cuius Orthodoxa fide ne latum quidem vnguem recedere constitui. Non licuit mihi Actuosæ Medicinæ crebrioribus, & omninò anxiiis occupationibus variè distracto, ac propemodum obruto in Errata Typographica animaduertere; quod in aliis meis operibus factum est; Tu benignitate tua, si lectiones mendosas restituas, quicquid à nobis desideratur expleueris.

Ad

*Ad Medicos nunc me deserta per ardua fontes
Raptat amor, iuuat ire iugis quàm nulla priorum
Peoniam molli diuertitur orbita cliuo.*

MEYSSONNIER. D. M.

AD CL. V. D. MEYSSONNIERIVM,
Vtriusque Medicinæ Doctorem Celeberrimum.

Prodiit ex egro Iouis, alma Minerua cerebro,
Nascitur ex sano, sed Medicina Tuo.
Dira Lues, Febrisque fuit malè cognita Priscis:
Lumine cuncta patent per Tua Scripta nouo.
Has ego curavi, Te prescribente, per artes
Olim impune furens, lethiferumque malum:
Nec metuum posthac, cum stent hæc Dogmata, sannæ
Queis vanâ Medicos excipit Arte λαιός.

J. LAMBERTVS Serenissimi Principis GASTONIS
BORBONII, Fratris Vnici REGIS Christianissimi,
in Principatu Dombarum Chiriattos.

Si

Si protegendam presidio **DEI**
Credas salutem, rem, sobolem, domum,

Insana cum fors intonabit

Si Domini fugias sub umbram:

E fraude caca te **DEVS** eximet

Erangetque casses insidiantium

Nec sauiens late venenum

Lethifera patièrè pestis:

Nec te nec ades vis propius tuas

Aut Damna tangent: nam **DEVS** Angelos

Custodie tue salutis

Praeficiet vigilèsq; ad omnes

Motas viarum qui referent moras,

Qui per salebras te manibus ferant:

Ne saucietur pes recussus.

Obiicibus scopulorum acutis.

AMEN.

DE

DE
ABDITIS
EPIDEMION
CAUSIS.

SEMPER is fuit studiorum meo-
 rum scopus, vbi plenioris æta-
 tis vices subij, vt scholasticis
 verbosæ, cuiuslibet Philoso-
 phiæ tricis relictis, ex tot, tan-
 tisque tum veterum, tum Neo-
 tericorum obseruationibus, &
 meditationibus, partim scriptis, partim traditis, ali-
 quid exprimerem quod mortales ærummas, non
 verbis vocibusque leuare, sed sensibilibus tollere
 veris earum causis patefactis valeret. Hoc priscis
 illis Sapientibus Hebræis, Græcis, & Ægyptiis in vo-
 tis fuisse existimo, dum vanitas fallacis Eloquentiæ
 nondum in Philosophorum animos id genus molli-
 cie induxisset, vt veteri Academiâ relictâ mallent
 sine magno labore in foro & in rostris, splendidis

DE ABDITIS

variorum παρείργων nœniis inuenta diuinorum Ho-
minum exornare, quàm adaugere. Quamobrem
veterum illorum consuetudinem simpliciorem, &
meliorem apud me reuocans totus incumbere con-
stitui, vt non inani captandæ modo famæ desiderio,
sed ardenti DEI gloriæ zelo, & generis humani di-
lectione fraterna commotus, aliquid quod reapse
cum nouitatis gratiâ posset cumulatiore vtilitatis
fructus afferre, præstarem.

Eaque de causa potissimum circa *Luis Epidemicæ*
elades oculos explicans subiit cum humana misera-
tione, pro tam sæua plaga cuius,

— — — *Quis funera fando*

Explicit aut possit lachrymis equare labores?

Subiit inquam meditatio cuiusdam auxiliij quo fi-
nem posset inuenire, vel leuamen. Hoc autem cum
ex intima causarum cognitione procedat, arduum
quid & difficile quis non videt? cum ipsas hæctenus
Homines latuisse certum sit, indeque tantâ famâ
tantos honores reportarint antiqui illi sagacioris, &
securioris sapientiæ sectatores, Hippocrates Cous, &
Apollonius Thyaneus. Nam certè dum ex summa
Mundi Orchestrâ ad imum centrum Machinæ, me-
dicorum vulgus miserè causas Luis istius quærens
deuoluitur, rursusque per Elementorum varias re-
giones, in sublime defertur, parum abesse videtur à
vaga illa Pyrrhonis opinione, cuius sectatores vt
Σκεπτικοὶ incipiebant, ita sine magno meditationis
sue fructu ὀρθοπνητικοὶ desinebant. Hoc in men-
tem mihi reuocat primam illam Errorum circa

οὐρανῶν

A

naturam,

EPIDEMIΩN CAUSIS. 3

naturam, numerumque Principiorum varietatem in quam variè distrahebantur Thales, Heraclitus, Anaximenes, Hesiodus, Pherecides, Anaxagoras, Democritus, alique ante, & circa ætatem Platonis, & Aristotelis, veritate, interim delitescente.

F. I. I.

a Opiniones vulgares de causis pestis reiectæ. b 1. Cacochymia damnata. c 2. Plethorici simpliciter peste corripuntur. d 1. Plethorici multi, & cacochymi in peste liberi. e 3. Aëris inspiratio simplex reiicitur, & vitiosarum aquarum simplex potus. f In multis locis aëre puro, & aquis optimis pestem accedere.	g 4. Astrorum motus generales non probantur, neque ventorum vis simpliciter. h 5. Non Deorum Ethnicorum ira pestem efficit. i 6. Compositæ sine delectu pestis cause improbantur, ut inutiles, & incertæ. k Antidotorum vis incerta. l Eorum vis inutilis exemplo comprobatur.

VT enim ad statutam θεῶν veniam^a, alij διάθεσιν peculiarem cuiusque considerantes causam Luis pestiferæ reiecerunt^b in Cacochymiam cuius species essent Anthrax & Bubo pestilens ex fœtida illa materia vi naturæ sese exonerantis reiecta. Alij verò considerantes quosdam^c plethoricos non cacochymos etiã in hos affectus incidere, iudicarunt causas desumi ex utraque quod summa plethora facile

degeneret in cacochymiam, iuxta illud Hippocratis de Athletarum habitu, εἰς τὴν δύσιν μῦεν ἐν τῷ εἰρηάτῳ εἰς ἀνεμεσίαν. Verum cum animaduertent alij, plethoricos multos, & cacochymos in ipso Pestis contagio nullo pestilenti symptomate corripì, veram Pestis causam ° Aëri inspiratione attracto foetidis exhalantium vaporum ab aqua, terra, cadaverum pædore inquinato tribuerunt ipsique aquarum vitiosarum potui. At verò cum ipso adhuc occipiente contagio in Regionibus plerisque, neque lacustres, palustres, aut foetentes aquas, neque terrestres in solo temperatiore halitus, à constituta consuetaque temperie, neque foetere cadauera, plurimos tamen interire variis in partibus loci afflicti cognoscerent alij, causas istas vt imperfectas ablegarunt, & ad superiores Astrorum motus concitantes varias in aëre perturbationes ventos pestilentes iis non absimiles, qui Sorano referente εἰς Ἰλλυρίων καὶ Ἰταλιῶν βαρβάρων γλῶσσοις κατὰ Κρήνην περὶ σφαιρῶν perflare solebant, nubes impuras ex aliis locis attractas, & aduectas confugerunt, quibus sese adiunxit magnus antiquorum, & recentiorum Astrologorum Græcorum, Arabum, & Latino-barbarorum numerus, quasdam constellationes, (vt vocant) siue syderum quosdam coitus, atque radiationes stabilientes Pestem generantes, aërem inficientes corporibus officientes, sed quamvis hæc ratio quam proximè accedat ad veritatem, quidam tamen ratiocinio solertiori rem totam expendentem mirati sunt, quomodo causa vniuersalis agens in vniuersos non vnius regionis,

EPIDEMION CAUSIS. 5

gionis, sed orbis totius homines ipsaque animalia belluina, inque ipsum aërem cuius beneficio quotquot sumus omnes vivimus, & spiramus, non tamen omnes afficiat. Gyris enim sphaericis orbium omnes quotidie subiicimur; Aërem singulis momentis non homines modò, sed etiam animalia cuncta terrestria attrahunt ac vitale pabulum inde conficiunt, diuersimodè tamen afficiuntur, cum tamen æqua deberet effectuum existere ratio, omnesque Ciuitates, omnes Homines, omnia Animalia aëre viuencia deberent malè affici à causa vniuersali deleteriam vim vniuersaliter explicante per omnes & per singulos. Quod cum minimè fieri viderint alij Ethnici^h iis in quibus vim Archetypi crediderunt, Diis videlicet suis iratis causam pestis adscripserunt, sed cum viderent quemadmodum in Attica illa pestilentia describente Thucydide accidit quòd Ὅσα τε αὐτῶν ἰσογίαι ἐκέρχων ἢ μολύβδου ἐν τοῖς τοῖστοις ἐχέειν αὐτοῖς, πάντα αἰὼν φελλῆναι, τελευτῶντες τε αὐτῶν ἀπέσκηδον αὐτῶν ἔκαστος νικῶντες. Hinc factum est vt plerique rationes omnes^h istas commiscètes, & componentes sine delectu causas proposuerint, ac fugam, & Antidotorum vim omnibus vno eodemque consilio proposuerint nullam Antidotis, aut incertam aduersus venenum pestiferum δόναμιν obseruantes; cum plurimi etiam ex Medicis præscribentibus intereant, iuxta illud Poëticum:

Quæ sitæque nocent artes, cessere magistri

Phyllirides Chiron, Amythaoniusque Melampus.

Imò nullus visus sit^k certum contra venenum istud

6 DE ABDITIS

nobis offerre remedium, sed quod rectè Ioannes Hartmannus *Præservatiua pestis reperiuntur quamplurima hinc inde apud medicos descripta, sed quam certa extraque omne periculum posita illa sint satis liquet cum aequè præservatos, & securos adoriri soleat.* Nam nos ipsi sane possumus affirmare plurimos, etiam sine Antidotorum usu servatos, & quamplures cum eodem periisse. Quod si quis pertinacior fidem expectet ab exemplis forsan celeberrimum nostrum *Hollerium* suis in tractatu de febribus descriptis secundùm causas à se allatas remediis alexipharmacis sibi consuluisse existimabit: Quod si quærat exitum, Iacotius Scholias-tes illius, hunc ipsam *præmatura morte in pestilentissimo aëre abreptum* edocebit.

S. II.

a Scopus Authoris.	f 2. Rationibus, & logismis Arithmeticis.
b Cause vere Luis pestiferæ conditiones.	g 3. Per leuissima ex ordine Politico commoda in discernendis affectis ab infectis.
c 1. Qua constâte pateat cur hi potius, quam illi, hec urbes, hec animalia magis afficiantur quam ille, illa, &c.	h 2. Cur non statuto tempore per quartas anni.
d Quia hoc non accidit à contagio simpliciter.	i 3. Cur in omnes sine delectu temperiei agat.
e Probatur experimentis nouissimis Urbium peste non affectarum.	k 4. Cur sine aëris & aquæ vitio.
	l 5. Cur sydera non genera-
les

les & particulares pe- | m 6. Cur vanavis antidotorū.
 stes significant. | n 7. Cur alij morbi pauci.

O Peræpretium igitur fuerit^a, aliquam *Causam*
 inuestigare, ut *veram*, & omnibus suis nume-
 ris absolutam habeamus^b, qua constante demon-
 strare queamus^c, *Cur* aliqua regio afficiatur, alia li-
 cet vicina non laborante contagio, idque ipsum in
 urbibus, vicis, & Hominibus ipsisque belluis. Vidi-
 mus enim nuperrime, saluâ Sabaudiâ peste corre-
 ptos Allobrogas-Delphinates, Salyos liberos: Ob-
 seruauimus etiam Ciuitates parum distitas, furente
 in proximis urbibus contagio sanas feruatas, remoto
 postea correptas ægrotasse, id ipsum in hominibus &
 bestiis. Quod si quis in ipsa^d *communicata contagia* re-
 iiciat siue per turmas militares, siue per alios, vix erit
 quod in obiectione, vel momento manere possit, si
 consideret has ipsas, & per alia loca transisse, quæ
 tamen salua remansere^e. V. g. Copiæ ex Alpinis re-
 gionibus Lugdunensem pestem anni clo. lxxviii.
 quidam aduexisse crediderunt. Cur non & Labisco?
 cur non & Cularona? cur non inquam tot vrbes
 aliæ, quæ longè ante, vel postea tantum, multis suc-
 cedentibus mensibus ægrotarunt, imò feram istam
 læm nullo modo persenserunt. Profectò si conta-
 gij solius causa pestis induceretur, nullo modo Pestis
 cessare posset semel excitata, cum rationi sit maxi-
 mè consentaneum Arithmerico calculo demon-
 strante. Quod si vnus inficit decem, mille conta-
 gium diffundent inter 10000, & sic in infinitum vis
 pestilens

pestilens produceretur, quod est *Experientiâ iudice,*
falsum. Quod si quis velit ex *ordine Politico* sal-
 uam hanc rationem efficere, cessare videlicet con-
 tagium per separationem diligentem, & curam eccle-
 rem parabolanorum; Ego ad experimentum prouo-
 co. Quis enim nescit in Lugdunensi ciuitate semper
 optimum fuisse constitutum ordinem, datos regen-
 dae sanitati prudentissimos administratores, rerum
 omnium copiam separatim agrorum seuerâ normâ, sa-
 nos seruatim ab infectis, & ab affectis, hanc metho-
 dum ab ipso principio ad finem vigilantissimis op-
 timatum quorundam curis seruata. Hac tamen
 hebdomade saeuente morbo, sexcentos periisse, se-
 quenti minorem numerum, tertiâ maiorem, incer-
 tis morbi motibus, ac tandem S. D E I beneficio sub
 eadem cura desisse. Quod si curâ emendari hac po-
 tuisset, statim ab initio extinctus fuisset: si verò à
 contagio, productus esset & confirmatus, etiam in
 multos annos perseverasset, aucto furore morbi do-
 nec ciues omnes, ad extremum deleuisset. Causam
 igitur patefacere conuenit veram curâ hoc fiat, qua-
 que postmodum probare queamus^b, cur hoc & illo
 tempore, cum Pestes aliquando per hyemem fiant,
 aliquando etiam per æstatem, & vere & autumnis;
 cum statutas sibi seruent periodos alij ferè morbi,
 quod testatur Hippocrates lib. 3. Aphor. suntque alij
 verni, alij æstini, alij hiemales, alij tandem autumna-
 les vt ibidem copiosè demonstratur *Cur cacochymi &*
plethorici æquè, vt & medio modo se habentes corripian-
tur^k. Cur aère puro, ac nullo prorsus aquarum vitio
 pestes

EPIDEMIΩN CAUSIS. 9

pestes accedant¹. *Cur syderum ἀνωμαλίσμοι, & συζυγίαι particulares pestes inducant, non autem inter omnes, & per omnes diffusas?* ^m *Cur hi, aut illi media in pestilentia, sine vllis seruentur antidotis?* *Cur alij præsidiiis optimè confirmati, & muniti miserè pereant?* ⁿ *Cur omnes morbi in Pestem tunc degenerent?* Ita enim futurum existimo, vt dubiis illis solutis maximo cum fructu causæ repertæ beneficio veritas prodeat, humanisque miseriis finis, aut leuamen accedat.

§. III.

<p>a <i>Methodus causarum Luis pestifera.</i></p>		<p>b <i>Generans.</i></p> <p>c <i>Fouens.</i></p>
---	--	---

VT igitur expectationi tantæ satisfiat^a, quintuplicem causam in hoc, vt in cæteris affectibus considerantes, *generantem, disponentem, mouentem, fouentem, & facientem*^b: *Generanti* facile cum practicis melioris notæ quicquid ex Elementis, aut alimentorum substantia, qualitate, quantitate, aut assumendi modo, & excrementorum retentione desumi poterit tribuam. Et deinde pro *fouente* cum iisdem nec humores quatuor, nec corruptam reliquarum impuritatum saburram tentabo reiicere, vt facilius omnibus altiora nondum sapientibus me accommodem. Sed quid de causa *faciente* sentiam vbi breuiter explicuero quid de *disponente* & *mouente* causa, quæ potissimum consideranda venit, plenius ego disseram, ac firmissimis rationum momentis experimentisque confirmabo.

§. IV.

a *Μίασμα pestiferum.*

b *Eius effectus.*

c *Locus in quo mouetur.*

d *Cur non expellatur per intestina, &c.*

e *Cur in superficiem corporis*

eiiciatur.

f *Ratio exemplis illustrata.*

g *Causa faciens.*

h *Vnde Carbunculi?*

i *Vnde Bubones.*

k *Loca Bubonum.*

IN omnibus morbis Epidemiis est quoddam^a *Μίασμα λοιμώδες*, quod perniciem pestilentem habet sibi coniunctam, si in corpore maneat propter *δυσάμω* quandam *δηλητηρώδη*, quâ statim per societatem arteriarum in Cor irruit, &^b vitalem calorem suffocat, & extinguit, nisi vegeta naturæ vi in summam corporis superficiem expellatur; Neque enim, quod in humoribus inter^c arteriosa vasa conclusis recurrat, potest sine summo periculo per conuersionem concentricam vt ita loquar in corporis centrum secerni^d, vt per patentes intestinorum vias expelli queat; facilius id per vrinas efficeret, nisi varix viarum, atque inextricabiles errorum ambages se se opponerent, & transitus vicinior cordi viuifici caloris officinæ^e; Sed cum per sudores Natura, venarum, & arteriarum serosas impuritates expurgare consueuerit, hanc ipsam seruare rationem, cum hanc *ἐκκρῖσις* molitur, tentat eadem; at victa, vel *μιάσμα* crassitie, vel pororum difficiliori reseratione, quod diffusum expurgare non potest, in paucissima loca iubente necessitate deponit^f. Testes hu-

EPIDEMIΩN CAUSIS. Π

ius veritatis mihi sunt coaceruatae illae ἐκκερσες in exanthemata & ecchymata, vt in sanguine venoso efferuescente in variolis & morbillis, quas pestes Rhazis appellat, quemadmodum & in φυματων, & furunculorum procreatione manifestum est, quorum eadem non est pernicies cum carbunculis & bubonibus pestilentibus, quod Anthracum istorum μίασμα viciniorum ad arterias habeat regressum, furunculorum verò ad venas; Huius autem μιάσμα-τος, siue vt aliquando Latine loquar^r inquinamenti vis lethifera causa pestis est faciens superius appellata, & in fonte μίασμα continetur sanguinis, scilicet per arterias delati beneficio circulatorij motus recremento; Quod tenuius & acrius biliosum vulgus dicit Carbunculos potius, sin crassius vt in sanguineis, pituitosis, & melancholicis bubones facit in^k emunctorijs corporis maximè, quòd vt docet αὐρψία in administrationibus anatomicis euidentiores sint circa hæc loca venarum & arteriarum tubuli, calor potentior, cutis laxior, frequentiorque ad glandulas in his contentas naturæ expellentis declinatio vt in sudorum prouocatione manifestum est. Quibus omnibus circumstantiis addi potest commodè proxima cuti prædictorum vasorum, ac minimum à superficie remotorum constitutio, ita vt micare in his locis quemadmodum in carpis, temporibus, & secundo tarfi digito tactu iudice agnoscat.

a *Causa efficiens μίαισμα* | b *Causa disponens.*

Quid verò *μίαισμα* illud *efficiat*; aut ad hoc efficiendum disponat declarandum est^b. *Disponens* enim latet hîc causa, sequitur hanc efficiens illud inquinamentum *αἰτία*: ubi enim statim productum est, statim etiam Pestem efficit, quia eodem ipso momento producit vis *δηλημελωδης* illa iam dicta quæ est causa pestem faciens. Hic nodus Gordius & inexplicabile *κάθαισμα*, quod solvere convenit S. DEI beneficio, neque enim sine Numine summo hæc eueniunt.

S. VI.

a <i>Causa mouens Luis Pesti-</i>	corrumpeus	appella-
<i>fere duplex.</i>		tur.
b. <i>Edictum DEI.</i>	l. <i>Quomodo pestem faciat.</i>	
c. <i>Causa metaphysica.</i>	m. <i>Diabolus causarum na-</i>	
d. <i>Manus DOMINI.</i>	turalium scientissimus.	
e. <i>Angelus DOMINI.</i>	n. <i>Diabolus Astrorum.</i>	
f. <i>Angelus perdens.</i>	inimitatur.	
g. <i>Angelus Cadens.</i>	o. <i>Qui agere potest in Ele-</i>	
h. <i>Dæmones morbos faciunt</i>	mentata, potest etiam, &	
<i>in humanis corporibus.</i>	in Elementata.	
i. <i>Vnde Nomina Dæmonum</i>	p. <i>Causa mouens & dis-</i>	
<i>deducantur in sacris.</i>	ponens metaphysica pe-	
k. <i>Quare Angelus pestifer ibi</i>	stis.	

Quod

EPIDEMION CAUSIS. 13

Quod fiet si duplicē Causam mouentem assigna-
 querimus Pesti, vnam *Metaphysicam*, alteram verò
Physicam. i. merè naturalem: Nam vt de priore loquar;
 Certum est ex diuini Verbi eloquiis Summi Iudicis
 imperio pestilentiam in homines mitti, quod testa-
 tur vox Hebræa דָּבַר pestem significans, à radice דָּבַר
 Dixit, eloquutus est, quòd sit res à DEO^b edicta, & decre-
 ta: sic enim per Moysen Pharaoni (Exod. 9. v. 3.)
 Ecce manus mea erit super agros tuos. deinde paulò pòst;
 Et pestis valde grauis; sic DOMINVS DEVS Israëlitis in
 monte Sinai; Si nec volueritis recipere disciplinam, sed
 ambulaueritis ex aduerso, &c. cùmque confugeritis in vrbes
 mittam Pestilentiam in medio vestri. Leuit. 26. v. 23. &c.
 Ibi igitur^c causa mouens pestis est יְהוָה^d ma-
 nus DOMINI quæ alias dicitur (2. Sam. vel Reg. c. 24.)
 מַלְאֲכֵי יְהוָה^e Angelus DOMINI, & in hoc casu
 מַלְאֲכֵי מִשְׁחִיתִים^f Angelus perdens: Scriptura SS. vo-
 cat etiam הַמְכַרֵּת אֶת הַמְכֹרֶת^g Angelum cadentem;
 Nam certè יְהוָה^h vitur ministerio Angelorum
 eiusmodi perdentium, vt puniat peccata nostra,
 quemadmodum patet ex Historia David 2. Reg.
 cap. 24. v. 17. vbi dicitur quod Angelus Domini qui
 perdens, & cadens postea nominatur, erat iuxta
 aream Areuna Iebusæi, & omnes Doctores Christia-
 ni Theologi, Medici sentiuntⁱ Morbos à Demonibus
 fieri, imprimis D. Hieronymus in 4. cap. Matthæi: &
 D. Chrysostomus hom. 34. in caput 17. Matth. Et
 ex Medicis elegantissimus Fernelius lib. de Abditis
 rerum causis; Franc. Valeſius lib. de Sacr. Philoso-
 phia, Baptista Codronchus de Morbis venefic. Cæ-
 salpinus, & alij. Quin & doctrinâ Euangelicâ ma-

nifestum fit mulierem afflictam fuisse per Dæmonem quem D. Lucas cap. 13. v. 11. appellat *πνεῦμα ἀδελφείας* spiritum infirmitatis. Addidit Dæmonis nomen Historia Iobi dum scribit cap. 2. v. 7. Egressus igitur **יָוָה** à facie DOMINI percussit Iob ulcere pessimo à planta pedis vsque ad verticem eius. Ibi Angelus percutiens appellatur **יָטוּשׁ** *Satan*, id est, aduersarius ab effectu à quo Dæmones in sacris Scripturis nomen habent, vt rectè notat Martinus Delrio lib. 3. Disquisit. Magicarum. Quare Angelus pestem faciens rectè ibidem **מַשְׁחִית** *perdens & k corruppens* est appellatus, quòd corruptionem efficiat: nam verè facta corruptione, & producto hoc miasmate, siue inquinamento, eoque naturæ vi opposito morbos pestilentes faciunt dæmones, vt docuit Artephius in Clauē mai. Sapiētiae & Franciscus Valeſius c. 28. Sacrae Philosophiæ. Quomodo autem procreare possint hoc ex sanguine *μῑασμα* pestiferum etiamsi dictu difficile sit, probare tamen possumus id fieri eodem modo quo à syderibus postea produci clarè demonstrabimus cū præsertim, teste S. Dionysio cap. 4. de Diuinis nominibus ^m: *Diabolus nullum donorum naturalium peccando amiserit; vnde fit, concludente Delrio iam citato (lib. 2. operis prædicti) vt vires naturales habeat valentiſſimas, diuturnam & multiplicem experientiam, Essentie & qualitatū, quæ rebus quibuslibet insunt peculiare, scientiam exactam, adeò vt verè effectum quod cupit (addam Permittente DEO quod supra dixit) dare commodiſimè. Quod autem perspectam habeat Astrorum vim, clarè patet ex eo quod ignè de Cælo*

Cælo decidere fecerit, ventū vehementem excitarit, Iob i. v. 16. 19. grandinem in Ægyptios miserit, cum fulgure, pluuia & tempestate, quam prædictus Delirio Societatis IESV Theologus eximius asserit in S.S. dici expressè per malos Angelos immissam. Quæ quidem omnia cum fieri vi schematismōn astralium manifestum sit, ex omnium Astrologorum testimonio, Dæmonem (permittente DEO) qui illam in prædictis effectibus imitatus est, idem etiam in pestis inductione efficere perspicuum est, cum iam scripta fiant in Elementis; Ista verò de quibus dicimus, & in ° Elementis simul, & Elementatis. Concludamus itaque DEI permissu iustoque iudicio posse corrumpentem Angelum corruptionis pestiferæ in homines *μιάσματα*, iis quæ ab Astrorum vi produci possunt non absimilia generare; Ac p̄ ea ratione Dæmonem posse habere in se causam pestis, tum Disponentem, tum Mquentem Metaphysicam.

§. VII.

a Causa Naturalis pestis.

b Cur ad medicos eius consideratio pertineat.

c Mouens & disponens.

d Vnde desumatur.

e Primordiorum vis quantitas.

f De rerum cognatione, & compassione ex Proclo.

g DEVS in vanum nihil creauit.

h Vires Astrorum probantur experimentis.

i Dubium quorundam cui satisfacit author.

k De motus Astrorum viribus.

l Vis dierum decretoriorum.

m Vis

m *Vis directionum probatur
experimentis.*

n *De I. Pico Mirandulano
N.B.*

o *Vires habent tum stella,
tum etiam earum motus.*

p *Affirmatur effectuum A-*

*stralium quemadmodum
& ceterarum rerū crea-
tarum vim Diuina sub-
ijci voluntati.*

q *Duo ad causarum pestis
naturalium cognitionem
necessaria.*

His positis veniendū ad ἐξήγησιν^a Causæ natura-
lis, cuius doctrina conuenientior est Medicis
disciplinis; ^b cū enim illi potissimum circa corpo-
rum considerationem versentur, sūtque vt vulgò
loquuntur, *sensuales artifices*, corporum & causarum
eorundem affectiones magis inspicunt. Videamus
igitur quid sit quod intra Naturæ corporalis limites
conclusum pestiferi illius μιάσμα^c. Causa effi-
ciens esse possit: id enim ipsum erit causa Luis pesti-
feræ tum ^d *disponens*, tum *mouens*. Nos superius sim-
plicem humorum, Elementorum, & Astralium sche-
matismōn generaliorum considerationem, multis
magnisque rationibus reiiciendam demonstraui-
mus, nostrum nunc est igitur aliam aliquam causam
statuere cum conditionibus allegatis constantem.
^e Hæc ex peculiari quadam Astrorum constitutione in locis
& personis singularibus desumitur: Nam iam pridem
ex Astrologorum Doctrina constitutum est ex ipsis
rerum primordiis futura omnia ad vltimum finem
per cœlestis Thematis inspectionem conici Δπο
μὲν πρῶτης δεξιῆς, inquit Ptolemaeus lib. 3. tetrab.
cap. 1. δεωρεῖται καθόλου τῆς συγκρίσεως ἰδιώματα.
quod

quod etiam confirmat nobis amicitia & honoris causa semper nominandus R. Campanella in Astrologicis & Medicinalibus, Theologus, & Philosophus eximius. Sicque quaelibet Vrbes, quaelibet Animalia, imò & quaelibet ex iis quæ ex elemētis, quacūque ratione oriūtur & occidūt, & superioribus cœlorum corporibus subiiciuntur, vim ab iis recipiunt, reguntur & mouentur propter eam quæ singulis creatis visibilibus & inuisibilibus à summo opifice in creatione rerum, & conseruatione data est^f. *Hanc enim cognitionē compassionēque aliorum ad alia in rebus naturalibus, & manifestorum ad vires occultas cum considerarent Sacerdotes antiqui* (inquit Proclus lib. de Sacrif. & Magia) *sacram eorū scientiam condiderunt; agnouerunt in infimis suprema, in supremis infima, in Cœlo quidem terrena secundum causam, modoque cœlesti, in terra verò cœlestia, sed modo terreno.*^g Et reuera Deus in mundi creatione nihil in vanum fecisse dicitur, sed vt scribit Moses Hebræus post omnium rerum creationem (Gen. I. v. 31.) vidit DEVS cuncta quæ fecerat, & erant valde bona^h: Imò & *experientia* testis est, multa consentire cum incrementis & decrementis Lunaribus (quæ sunt diuersi ad solem habitus) vt Mare, Cancrī, Selenites, &c. multa moueri cum Sole vt Calendula, Chicorium, Tithymalus helioscopius: quædam cum stellis fixis, sic cum Canicula mouetur Orix fera; quæ vt scribit Plinius in exortu eius contra stare & contueri, ac velut adorare videtur, cum sternuerit: Sic canes toto eo eiusdem exortus spatio, propter prædictam sympathiam maximè in rabiem agi non est dubium:

C sic

fic cum Stella Polari in Cauda Cynosuræ consentit
 Magnes, sensibilibusque motu demonstrat hunc con-
 sensum cur non & reliquæ stellæ? quarum vires
 quia nondum manifestæ factæ; vel cunctis non sunt,
 ideóne reiiciendæ? Sunt enim & multa alia quæ pos-
 sunt ad hanc rem adduci, de quibus Plin. lib. 2. Hist.
 naturalis. D. Augustinus in lib. de Ciuit. DEI, & nouis-
 simè I. B. Porta Neapolitanus copiosè cap. 15. lib. 1.
 Mag. nat. vt etiam Antonius Mizaldus de sympath.
 & Antip. Harmon. Cœli, &c. ac tandem R. Campa-
 nella quem honoris & amicitia causa nomino lib. de
 Sensu rerum. Sed forsan pertinacioris aliquis perui-
 cacia concedens istas sympathias, forsan negabit
 vim motuum: nam certè dum Stellæ mouentur se-
 cundùm varias vices, & temporum periodos varias
 etiam producant effectus in temporibus variis^k. Ac
 etiam forsan à receptissimo Galeno, nascente adhuc
 inter Europæos plenior hac cognitione quam Pto-
 lomæus edidit, admissa de Diebus decretoriis sen-
 tentia satisfacere poterit. Nam summus ille Medici-
 næ interpres lib. 3. de diebus decretoriis motui Luna-
 ri potestates^l Dierum decretoriorum adscribit; Quem-
 admodum & Astrologus Aph. 60. Centiloquij: *Ἡ
 τῆς ἀρρώστων βλέπε τὰς χειρῶν ἡμέρας, ἔτι τὴν ἐπο-
 χὴν τῆς δ' ἐν ταῖς γωνίαις ἔξ ἑκαδεκαέδρου, ὅταν ᾖ
 ὄψις τὰς τριακονταίας ἀκακώτερος καλὸν ἔσται τὸ
 νοσηῖν, εἰ δὲ κεκακωμένης ἐναντίον.* Directionum ve-
 rò motus tot experimentis, tantisque comprobati
 sunt & recepti vt nullus mentis bene sanæ reiicere
 tentet earum vim plane cognitam^m. Quod si quis
 contradi

EPIDEMIΩN CAUSIS. 19

contradicendi studio nitatur huius veritatis fundamenta destruere, vincatur prædictione mortis Iulij Cæsaris tunc adhuc viuentis, cū facta est per Spurinam, & Domitiani per Ascletarionem mathematicum, quemadmodum & celeberrimo illo euentu directionis Geneseos Ioannis Pici Mirandulani qua ex progressu Horoscopi 17.gr. & 12.min. $\frac{1}{2}$ ad locum $\frac{1}{2}$ in 12. gradu ω mors accidit anno 33. viro huic, qui cum Astrologiæ veritatem suis rationibus, & libris confutare voluisset, experimentis Astrologorum victus est.° Illa enim satis superque vires stellarum, & motuum earundemque certa quædam tempora patefaciunt, ita vt nullus amplius nisi summo cum errore, summaque peruicacia negare ausit vires datas esse stellis errantibus & inerrantibus earumque motibus; non alia ratione qua metallicis, lapidibus, herbisque v.g. Rhabarbaro, cui vtvis purgandi data est, secundum quam Medicus asserere potest eo assumpto excrementa deiici hæc aut illâ horâ, subrufa, biliosa, &c. Ita syderibus etiam potestates datæ sunt secundum quas Astrologus audeat dicere cōsideratâ eorum naturâ, tales aut tales res verè euenturas; & motu cognito tali, aut tali tempore^p, saluâ DEI Optimi Maximi voluntatē, cui neque vis Magnetis dum ferrum attrahere, Rhei dum bilem extrahere, Astrorum dum dicuntur hoc vel illud efficere, quicquam poterit imponere. Quamobrem cū hæc ita se habere manifestum sit; Dicamus ad cognitionem causarum, tum disponentium, tum mouentium Luis pestiferæ duo imprimis esse neces-

faria, primum scilicet vt cognoscamus *Themata Cœli* ad prima momenta Ciuitatum, vicorum, & cæterorum locorum quæ peste affliguntur. Deinde vt *peculiarem singularium indiuiduorum notitiam habeamus*, atque intelligamus ex Cœli Schemate natalitio, vitæ vniuscuiusque amfractus, & per feriem annorum ex directionibus motus.

S. VIII

a De Themate Cœli locorum.	h Abscissors qui.
b Quid in hoc considerandū.	i Antiscia.
c Locus apheticus.	k Termini.
d Partes interimentes.	l Authoris observatio.
e Morbus pestilens.	m Loca Zodiaci pestem significancia.
f Pestilentie etymon.	n De Ioue Planeta observatio.
g Hyleg quid.	

VSus deinde talis erit; vt in^a Themate, vel Typo cœlesti ad primum constructionis momentum dato^b consideremus in vrbe, vico, Loco ad quem gradum Zodiaci per numerū graduum Æquatoris circuli feratur annus pestilens, ab ascendenti, aut loci hylegialis, Græci τόπον ἀφαιτικόν appellāt, gradu; si enim feratur ad partes quas Ptolemæus ἀναιρετικές appellat .i. interimentes in dicta ciuitate pestem significabit, vel morbum pestilentem vt enim hoc obiter dicam: Quicumque morbus depascitur homines, & enecat statim^c pestilens appellatur ex

D. Isidori Etymo quia vt inquit ille 4. Etym. c. 5. ^f Pestilentia quasi pastulentia dicitur, quod velut incendium depascat; Quis autem sit ^e Hyleg siue ἀθέμενος, omnes declarant Astrologi, ita vt nec sit opus hīc scribere. ^h Abscisores verò sunt planetarum maleficorum radij, siue in coniunctione, siue in aspectibus □ & ♁ ad aphetica loca item Δ in signis breuium ascensionum, & * in signis longarum Antiscia, & ^k Termini prædictorum planetarum, & Sol aliquando vbi Luna est hyleg. Sed de his plura apud Astrologos, Ptolemæum, Abenezra, Abenragel, & Ioannem Hispalensem, & nouissimos Cardanum, Schonerum, Gauricum, Origanum, & R. P. Campanellam vt alios innumeros omittam Rauzouium, Ferrerium, Leouitium, &c. Item quod summoperè notandum est, *Eclipses* luminarium factæ, vel *in gradu ascendenti*, aut *angulorum*, quemadmodum & *in sexta domo*, aut etiam in loco domini sextæ domus, aut domini ascendenti. Tertiò pestis fit (^l quod ego ex obseruatione mea habeo in morbis omnibus Epidemiis) si significator motu suo Astronomico, qui ex Tabulis & Ephemeridum calculo patet, redeat ad locum in quo fulgebat in radice, vel ad eius □, vel ♁, aut aspectus æquiuales, de quibus suprà, tunc enim altero maleficorum lædente locum aphæticum, etiam plasticè excitatur pestis, aut pestilens febris; Quemadmodum etiam si maleficus Planeta reperiatur, vel in sexta, vel cum domino sextæ domus, vel etiam in ^m *his gradibus* quos Frater Perscrutator (tract. de temperie aëris concl. 8.) Pestilentias designare scribit, &

sunt 28. gradus σ , 15. gr. θ , 12. gr. ϕ , 4. vltimi gradus κ ,
4. primi gradus χ ; item & loca quinque nebulosa-
rum. Addunt Astrologi coniunctiones trium supe-
riorum in talibus etiam pestes significare, & reuera
illi Planetæ sunt significatores pestis; "Licet enim
Iupiter sit beneficus, tamen in societate malorum læ-
dit etiam, & per tempestates, vt experimento com-
pertum habeo, & per pestes, vnde Hesiodus,

Τοῖσι δ' ἐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα ΚΡΟ-
ΝΙΩΝ

Διμόνομεν καὶ ΛΟΙΜΟΝ. ἄπο φθινύθρασι ᾗ λαοί.
Et notat Magnus Albertus lib. 2. de propriet. Elemen-
torum tract. 2. c. 1. quod coniunctio ζ & ϕ in Π facit
ventos pestilentes necantes multitudinem homi-
num & animalium. Huc etiam referri possunt quæ
de significatione dominorum Orbis magni Anni
cuiuslibet, magnarum Coniunctionum, Eclipseων,
Elevationum planetarum aliorum super alios, Do-
minorum anni in Reuolutionibus, de quibus co-
piosè Albumazar Tractatu de magnis coniunctio-
nibus. Vnicum adiungemus scilicet θ & ϕ aliquan-
do pestilentias significare, quod probari potest post
obseruationem ex plurimis locis Haly & Ptolemæi.

§. IX.

a Dubium circa cognitio-
nem temporis constru-
ctionis Urbium.

b Soluitur autoritate Pto-

lemæi.

c Authoris experimentis, &
obseruationibus.

d Laboriosa praxis hæc
quid

quid requirat.
 e Authoris excusatio.

f Eius quotidiana exerci-
 tia.

Sed video magnum lectori^a scrupulum obie-
 ctum, quod præclusam sibi viam videat in inue-
 stigatione momenti constructionis incipientis lo-
 corum peste afflictorum; & reuera res est difficilli-
 ma; quod agnoscens^b Ptolemæus cap. 4. libri 2. qua-
 dripart. de particularum prædictionum ratione sic
 scripsit, Καὶ ὅτι ἡ Ἐπι τῶν μητροπόλεων κακῆνοι μά-
 λιςα συμπάθεισι ὅ ἔποιε ζῳδιακῆ κυκλῆ, &c. sub-
 iungit ἐφ' ὧν ἡ ὀχρόνοι τῶν κίσεων ὅκ δεισκον)
 εἰς πλὴ τὸν κῆ καιρον δελόντων, καὶ βασιλευόντων
 ἡρέων ἐκπίπῃ τὸ μεσερανημα, &c. Vult igitur in-
 ueniri typos urbium in quolibet regno, & sub eo, ex
 M.C. Principum; Et licet hanc viam paucissimis ob-
 servationibus hæctenus comprobare potuerim, quia
 tamen est Astrologi receptissimi, huic addam tan-
 tum quod^c Ego firmioribus experimentis compro-
 bavi, videlicet considerationem *variorum acciden-
 tium* ut vocant in aliquo loco, per relationes Chro-
 nologicas excerptam ad hanc rem facere posse, si
 modo obseruemus Cæli faciem circa illa tempora,
 ac maximè *constitutionem trium superiorum Planetarum*:
 ita enim hæc loca simul sibi vel tetragona, vel op-
 posita radiatione respondere obseruabimus, vel iis
 saltem æquivalentibus, de quibus suprâ scripsimus.
 Deinde si mentem adhibeamus *ad loca magnarum
 coniunctionum*, atque *Eclipseon in luminaribus*, facillimè
 loca thematis præcipua pro futuris præcognitioni-
 bus

bus annotabimus. *Transitus* etiam *planetarum* super gradus horoscopi considerandi sunt, & videndum est in quibus gradibus sint malefici Planetæ: Si enim secundâ, vel tertiâ repetitâ obseruatione cõfirmaueris, poteris gradum horoscopi verû, & genuinum, agnoscere, ac eo habito cœli in duodecim partes diuisi typum pro ratione latitudinis loci exstruere, & horam huic tuæ positioni aptissimam inuenire, præsertim si tibi dies & mensis vt locum Solis habeas innotescere possit. Quorum notitiam vt facilius comparare valeas tibi *Saturni* planetæ tardissimi gradus, lædentes per tetragonos, vel oppositos radios obseruare conuenit, his enim tibi designabitur, per calculum radicum motuum ex *tabulis Astronomicis* assumptarum, in anno per Chronologicam lectionem inuento, Mensis ad minimum; cui si adiunxeris *Martis* Calculum cum prædictorum graduum pariter lædentium obseruatione, tandem in exactissimam Horæ, imò & ipsius momenti constructionis cognitionem deuenies. Hæc enim licet laboriosa praxis videatur, & sit reuera, nihilominus tam en perito, doctoque simul Astronomiæ, & Astrologiæ professori, nec incerta, nec difficilis vlla ratione videbitur. Duobus enim commodissimè perficietur^d: *Magna veterum Historicorum lectione*, Deinde *calculo fideli trium superiorum*, maximè ad varia casuum tempora; ac tandem ipsum primæ horæ momentum: Verùm hæc cum praxi, atque exercitatione, longum tempus, & laborem multum expostulare videntur^e, quem si mihi concederent quotidiana mea in^f Medicis Curatio

Præter obsoletas antiquorum, & recentiorum vt Tychonis & Læbergij habes Richelianas ab amico nostro D. N. Durret nouissimè editas inter omnes excellentissimas.

Curacionibus quibus distrahor exercitia. Exem-
plum aliquod Tyronibus apposuissem quo facilius
in illarum rerum fatis arduam meditationem ascen-
dere potuissent; Sed hæc forsitan aliquando DEO be-
ne volente præstabimus.

S. X.

a Quas personas pestis affi- ciat.	morborum idee.
b Generalibus particularia subiiciuntur.	e Comparatio.
c Quomodo concurrant & consentiant directio- nes.	f Praxis huius doctrine. g Quid maxima directio. h Quid minor. i Quid minima.
d In pestilentia rare aliorum	k Veneris Planete vis quam salutaris.

NVnc operę pretium est, vt inuentâ alicui Loco,
Ciuitati, Vico, &c. per Thema Celeste, constitu-
tione syderum pestiferâ, videamus in quos & quomodo
agat, quas scilicet personas, & quomodo afficiat.

Hoc Schema cuiusque particulare declarabit, dum
scilicet quod in Ciuitatum & Locorum supra anno-
tatorum Themate quolibet celesti considerandum
diximus, ipsi etiam in peculiarem cuiusque loco-
rum apheticorum, & interimentium obseruationem
subtili coniectura traducemus ^b, vt enim Astrologi
verbis vtar in principio libri 3. quadripart. Ερωδου-
μύης ήμίν εν τῆς έμπεροθεν τῆς πει τα καθόλα τῆς
συμπλωμάτων θεωρίας, ως περονημύης, και τα πολλα

οιολινα

D

κτ

καὶ κατὰ τὴν διωαμύνην τῆς αἰετὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἴδιον τῆς φύσεως ἀποτελεσμένων ὡς τὸ ἀεθροστικὸν μέρος ἡμέτερον λογικὸν καλεῖται. Hæc enim ipsâ ratione, si sympatheticis consentiat^c parua directio Typi particularis cum magnâ thematis generalis, propter ea quæ dicta sunt supra de vi mutua concatenationis rerum superiorum cum inferioribus, vnâ eadēque viâ concurrentes Maleficæ stellæ, in vnum eundemque effectum maleficentissimum conuertentur. Hinc fit vt in lue pestifera alij morbi sint^d rarissimi omnesque morborum Ideæ malignitatem pestilentialem contrahant, quia maior vis syderum minorem abripit, naturali prorsus ratione, quâ minora maioribus continentur, atque in suam quasi naturam abripiuntur, non aliter ac fluminis plenioris impetu riuuli murmur absimitur:^e Hinc etiam, vt anno pestilenti currente, si accedat directio morbi significatrix etiam minor pestem faciat lethiferam: Si minima sine letho: si maxima mortis certissima certissimum existet indicium. Hæc autem^g maxima directio fit in qua plures loci hylegiales consentiunt, quæ fit in locis à multis maleficis inquinatis, siue radiis, siue corpore, siue antisceis, siue terminis, consentiente Eclipsi, vel aliqua coniunctione maligna in locis vitalibus, cum reuolutionis, & profectionis concordantia.^h Minor quæ fit tantum in terminis, vel in radiis ♀, vel ☉ Solis aut Mercurij à maleficis infectiⁱ: Minima quæ sine consensu vllō supradictorum fit vt minor, habetque salutaris aspectus, aut coniunctiones planetæ boni, aut

Antiscio

EPIDEMION CAUSIS. 27

Antisciorum, aut dignitatum præsertim Iouis & Veneris, Veneris autem maximè: nam Venus inter omnes Planetas corruptionem emendat unde Cuprum, quod est Venus terrestris, putrefactionem impedit, vt experimento constat clauo æneo defixo in carnibus, cuius beneficio diu incorruptæ seruantur; Quâ de causa illa ipsa dicitur è spuma maris & sale orta si Mythologica Philosophiæ locus sit.

S. XI.

a Cur sine antidotis in peste multi seruentur.	b Cur antidota vulgaria non sint semper salutifera.	c Authoris Liber.	d Substantiæ ab astris defluunt.	e Principiorum Elementarium, & Astrorum Harmonia hæctenus ignota.	f Excrementa humani Corporis.	g Causæ fontes Morborum.	h Consensus Astralis Noua
		i Mirabilis Explicatio.		k Solis & Mercurij coniunctio.		l Paradoxon de Mercurio.	
		m Authoris obseruatio.		n Exemplo illustratur.		o Authoris Pentagonum.	
		p Constellationes Lugduni Pesticera.		q Coqueluche.		r Dysentericus fluxus.	
		s Prædictio pestis quomodo fieri possit.					

EX his igitur Lucè meridiana clarius euadit cur Pests tempore alij pereant, multi sine vitiis

Pharmacorum & antidotorum salui maneant & incolumes, quod absit scilicet vis consentiens directionum maleficarum particularium, veneficâ vi generaliori crescente. Cur verò quidam cum vulgaribus Antidotis pereant hoc non solum facit; sed diuersa vis, & actio varia promissorum-abscisorum, de quâ nunc agendum. ^b Neque enim parum refert vt intelligamus *quomodo agant in nos Astra* cum eâ præsertim ignorantia factum sit hæctenus, vt multi Astrologiam fabulis & nugis anilibus inuolutam omninò superstitiosâ crediderint. Docuimus in Experimentis Philosophiæ nostræ demonstratiuæ Circulo tertio Pentagoni Vniuersalis ^d substantias ab Astris sensibilibus ad nostra corpora defluere, harmonicè cum singulis Elementaribus Principiis consentientes. ^c *Ignem centralem* Elementarem, & Microcosmicum augeri & minui cum *solari vim Salis & Aquæ* cum *lunari* substantia, quâ augetur æstus Oceani, & quam in spongia vidimus aliquando vim *Oleosi fomitis ignis naturalis Veneris* diuersis affectionibus concinere, & *spiritus illius naturæ ancipitis* augmentum, & decrementum, cum satellite Solis *Mercurio*, diuersos habitus ad Solem Microcosmicum sustinere, quemadmodum & *aërem*; cum *terra*, quæ est matrix, combustibilis partis mixtorum, Veneris sentiat *duoꝝque* Excrementa verò tum *Venerea* cum etiam *Mercurialia* consentire cum duobus superioribus, Erronibus *Marte*, & *Saturno*. Hæc autem cum sint causæ^e fouentes Morborum, quatenus ex se produnt vires soluentes, dissoluentes, opprimentes & suppressetes spirituum

Micro

Microcosmicorum, & physicam partium evertentes
διὰ θεσιν, cum hac ratione Soli Microcosmico oppo-
 nantur vitæ animalis authori, cum superioribus
 planetis^h, *ita consentiunt, ut quemadmodum ipsi har-*
monico & Astronomico motu cum Sole Zodiaci
spatia annua periodo decurrente diversimodè fe-
runtur directi, & à Mundo Elementari, & Animali
remotiores, aut Retrogradi propiores Solem sem-
per directo Radio, siue Coniunctionis è superiori-
bus, siue oppositionis ex inferioribus, accendentes
illius ignem παρὰ φύσιν, aut ad illú extinguendum
in quibusdam etiam Elementorum partibus, aut
Elementorum subiectorum salis & aquæ, aut Mer-
curialis spiritus potestatem commouentes; sic etiam
illa impura excrementa nunc per viam Circula-
tionis venarum & Arteriarum in Glandulas segrega-
gata, nunc recurrentia præter naturam ad extinctio-
nem naturalis ignis properent; vel vim prædictam
similem Coniunctionis, & oppositionis exerant.
 Hoc autem iuuatⁱ volatilis ille Mercurius ancipitis
 naturæ bonæ-malæ maximè, cùm recurrens Soli
 Animali coniungitur, quod indicat^k *Cælestis* in supe-
 rioribus cum *Sole coniuñtio dum* Retrogrado motu
 vicinior nobis, Soli simul coniungitur, &^l nostro re-
 spectu quasi opponitur; etsi non intermediis^m Ele-
 mentis. Notauimus enim in omnibus tempesta-
 tum pestilentium Lugdunensium initiis annis 1564.
 1582. 1577. 1628. 1637. & 1638. Coniunctiones Solis &
 Mercurij Retrogradi, directionibus, turgentia *μιάσ-*
ματῶν pestilentia commouisse modis superscriptis,

quos qui intelliget, plenior non quaret actionum veneni pestilentis rationem; Quam si illustriorem expectat ab exemplorum consideratione, candela contemplerur ab impetu copiosi spiritus iuuentis, ex folle cum foetido vapore extinctionem, & perspectissima suae meditationi coniungat. Pentagoni nostri iam citati αζιόλεξα, ita fiet ut tandem agnoscat nobiscum ⁶ Cur Lugduni in fine Cancris, & principio Leonis, sine ⁶ & princip. ⁶ fin. ⁶, & princip. ⁶, & c. annis praedictis pestes excitavit cur in fine ⁶ anno 1557. Epidemicum morbum Gall. ⁶ La Coqueluche, cur anno 1625. in ⁶ dysentericum fluxum, cuius eleganter conscripsit Historiam V. Cl. D. de la Moniere Collega noster. Cur aliis ⁶ & Δ à nobis quasi digito monstratis paginis superscriptis, cur & in iisdem afficiat? aliaque plurima ex quorum cognitione in occultissimarum Causarum cognitionem, & ad futurorum temporum praecognitionem mirabilem, quam in Medicis exoptavit Hippocrates perueniet.

§. XII.

a *In Zoilos Indoctos.*

b *Ramus Aureus.*

Sed talia quemadmodum sublimioris & excellentioris artis ostendunt miracula, ita praestantissimorum ingeniorum vires & labores expetunt, Indoctorum hominum studium, & prophanorum sciorum operam inutilem contemnentia. Hic enim quasi in opaca arbore latet.

Aureus & foliis & lento vimine ramus.
 Doctorum Menti diotus facer. Optime Lector,
 Ergo altè vestiga oculis, & ritè repertum
 Carpe manu; namque ipse Volens facilisque sequetur.
 aliter non viribus vllis
 Vincere, nec duro poteris conuellere ferro.

Hunc verò vbi obtinueris pœeris Telluris operta subi-
 re, Et Stygios superare lacus, & nigra domare Tartara; At
 infano iuuat indulgere labori.

§. XIII.

a	Usus istius doctrinae, &	sale conseruatricis.
-	paraneseos.	l Ambarum Griseum.
b	Remedia pia.	m Aqua Cardui benedicti.
c	Remedia Naturalia.	n Fixantia.
d	Generationis pestis modus	o Roborantia.
-	in Epitomen contractus.	p Dissoluentia.
e	Indicationes preseruatio-	q Liquor admirabilis.
-	nis pestiferae.	r Dieta prophylactica.
f	Fixatio Mercurij mobilio-	s Conseruatiua alimentis ad-
-	ris.	miscenda.
g	Roboratio caloris.	t Dispositio contra pestem
h	Dissolutio salis impuri.	acquisita.
i	Triplex virtus naturalis	u Periapta.
-	contra pestem.	x Zenechta.
k	Experientia virtutis in	y Talismanica figure.

CUm enim tibi perspicuum fuerit *Metaphysicam*
 causam a desse pesti fauienti, Theologos adibis, ad-
 dilces

disces salutaria ^bRemedia pietatis Ecclesiastica, Ieiunium, Orationem, &c. de quibus in quinto Circulo Pentagoni particularis nostri diximus, vt habitans in Latibulo עריון in vmbra שדי commoreris. Et dicens יהוה ליהוה spes mea es & munitio mea יהוה: Ipse liberet te à verbo aspero, siue vt ex Hebræo interpretatur Arias Montanus, & Doctissimus Genebrardus, à peste contritionum, vel confractioinum, aut Sanctes Pagninus Lue corruptionum: Sic enim non timebis à peste quæ in caligine ambulabit, & ab excidio quod vastabit meridie vt cecinit Diuinus Propheta Dauid in Psalmis 1. Et si inuocato DEO Optimo Maximo, Cause naturali naturalibus modis ipso permittente occurrere volueris, agnosceas vim commouentem mobilem Mercurialem Saturninæ, aut Martiali adiunctam, extra conditionem suam ad interna planetarum Microcosmicorum domicilia, in Corporis centrum, Retrogrado motu, per arterias recurrentem, contra naturam circulationis (quam ab arteriis per venas fieri demonstrauimus) aut id ipsum tantummodo appetentem cum timore extinctionis caloris viuifici, in sinistro cordis ventriculo, per suppressionem, aut dissolutionem spiritus vitalis, ex eo prodeuntis; tuum erit ^cfigere & sistere mobilem illam succorum naturam vi salsâ moderata fixatoria & cōseruatrice ligante & petulantiam. Deinde caloris natiui ^srobur firmare, & augere, vt sufficienti spirituum viuacium copiâ recurrenti inquinamento resistat, illud repellat, & ^hdissoluen- uendo per sudores vacuet; ad primum confert vis balsamica Venerea oleosa, ad postremum vis matricis salis

EPIDEMIΩN CAUSIS. 33

lis dissoluens cuius beneficio falsedo impura & arsenicalis Martia, aut coagulatiua, & suffocatiua Saturnina dissoluitur. Triplex igitur valet virtus Naturalis contra pestem *preservatiua fixatoria*, 2. *roboratiua balsamica*, 3. *dissolatiua aquea*, Prima virtus puritati proxima continetur in *Sale*, cum ex iis quę refert Ambrosius Paræus^k de D. Heroardo Doctore Medico Monspeliensi, & Nauarro quodam circa curationem peste affectorum haustu murię salem vim summam in pestis preseruatione obtinere manifestum sit. Secunda continetur in^l *Ambaro Griseo*, quod est bituminis genus quod quidem spiritibus vigorē afflare, cordis vires reficere, & pestis contagiis apprimē utile agnoscit Nicolaus Monardus Medicus Hispalensis, & Crato in Consil. qui *certissimum id Experimentum* appellat. Tertia in^m *Aqua Cardui benedicti*, quę quasi aërea attrahitur à sale quod in mutuo complexu dissoluitur, & quam Remaclus Limburgensis in Hist. Aquar. appellat singulare Antidotum contra pestem. Sub his *tribus ordinibus* continentur omnia quę licet mixtas alias vires habeant quandam tamen singularem præcellentem obtinentⁿ. Nam *Acetum, succus Limonum, Berberorum, & cetera acida* in quibus extensa vis salis est & admixta ligato mercurio, item *Tormentilla, Bistorta, & adstringentia omnia roborantia*, sub hac quasi Categoria facillimè disponi possunt cum *sale Corallorum, Margaritarum, aut Magisteriis eorum, Hyacinthorum, Smaragdorū, Saphir, &c.* At quęcumque oleosi & roborantis virtute agunt ea sunt quę accendi facile possunt *Aromatica omnia*

E

Santala

Santala, Rosa, Moschus, Angelica, Bacca Juniperi, Lignum Aloës, Crocus, Caryophylli, Zedoaria, Cortices arantiorum, & cetera. Ex quibus duabus speciebus Alexiteriorum conflatae sunt vires Confectionum illarum, quae in officinis habentur, Celeberrimarum *De Hyacintho & Alkermes*, ut etiam *Theriaca magna Andromachi & Mithridatium*; sed *Vinum optimum* inter caetera praestantissima est antidotus. hinc adicienda si duplicem istam vim consideremus quemadmodum exemplis allatis in *Oenologia nostra* fuse comprobauimus. Quibus annectas si placet Antidotum illam è scriniis *Mithridatis Aquas Theriacales & Imperiales*; Quae quidem summopere probantur ad prophylaxim; Verum postrema *Alexiteria*, in quibus est vis ^p *dissoluens* potius ad Therapeiam pertinent, aut ad eam saltem praeseruationem; quae curationi proxima est in iis videlicet qui ex improviso vires Contagij alicuius susceperunt. Sunt autem illae ut diximus *Aquae tenuissimae* ut ea quae pro paradeigmate allata est, cui *stillatitiam Echij, Buglossi, Ulmariae, & Scabiosae, & eiusmodi* possis sine errore annectere. Ac si bene rem capias componere [?] *Liquorem admirabilem* non erit difficile ad tres illas superius propositas indicationes, qualem anno 1636. parari iussimus feliciter saeuiente Lue pestifera in Sebusiano-Burgundis pro illustrissima quadam familia, quae huius beneficio quantum natura patitur DEO benedicente seruata est, *Rec. succi Herbae Echij Lib. iij. succi Acetosae Gallicae Lib. ij. succi Limonum Lib. j. quaeis depuratis adde Radicum Tormentillae recentium unc. ix. cum magmate expressionis Limonum destillen-*

Colligenda
Herbae D,
Veneri con-
iuncta feli-
citer aspi-
ciente ꝑ.

EPIDEMIΩN CAVSIS. 35

tur ex Alembico vitreo post digestionem 27. horarum, dofis ad præferuationem 2. aut trium Cochlearium mane ieiuno ventriculo cum pauca cōfect. de Hyacintho, in his quibus fanguis feruentior, & concitator ad circulationem naturalem: aut cum Theriaca, & cōfect. Alkermes, in quibus fæculentior, & tardior vt in Melancholicis & pituitosis vulgò dictis. At *Conserua Echij, & terra sigillata, bolus Arm.* vtrisque possunt commodè præscribi: Verùm quemadmodum in *Axiomate salutifero* xvi. diximus 'Diæta siue victus ratio maximè confert ad vitandam vim pestiferam, vnde iterum repetimus simplicium omnium conseruationi mixtorum virtute falis sui conferentium vsum imprimis admittendum inter Alimenta vt sunt *Vinum, Acetum, Oleum, Mel, Omphacium, Butyrum sal, Saccharum, succi mali Cierij, Arantiorum, Acetosa, Porzulaca, &c.* quibus si rectè vtamur tū intra, tum extra quibusdam lotionibus *vinosis & Acetosis loca glandularum, & in his partibus in quibus arteriæ micant* quis dubitat posse obtineri *diaceton Mithridaticam*, corpus aduersus venena firmissimum conseruantem? Si enim puella ad Alexandrum missa potuit veneficam naturam contrahere; quis neget non posse salutiferam vfu præsidiorum continuo, in quibus vis Alexicaca, quod fecit rex ille Ponti Mithridates. His adiicienda sunt externa virtutis occultioris *Periapta* quorum causas attulimus Circulo quinto Pentagoni nostri particularis. Hæc sunt *Amuleta venenata Arsenicalia & Mercurialia*, de quibus scripsit Fabr. Hildanus, Ficinus, Iordanus, Droëtus, & Pistorius. *Crollius Con-*
stellata,

stellata, addidit^z *Zenebta*, D. Gaffarellus à D. Laneco amico nostro D. M. compositas^y *Talismanicas figuras* ad pestem vtilis scripsit. Sed de his plura loco citato.

§. XIV.

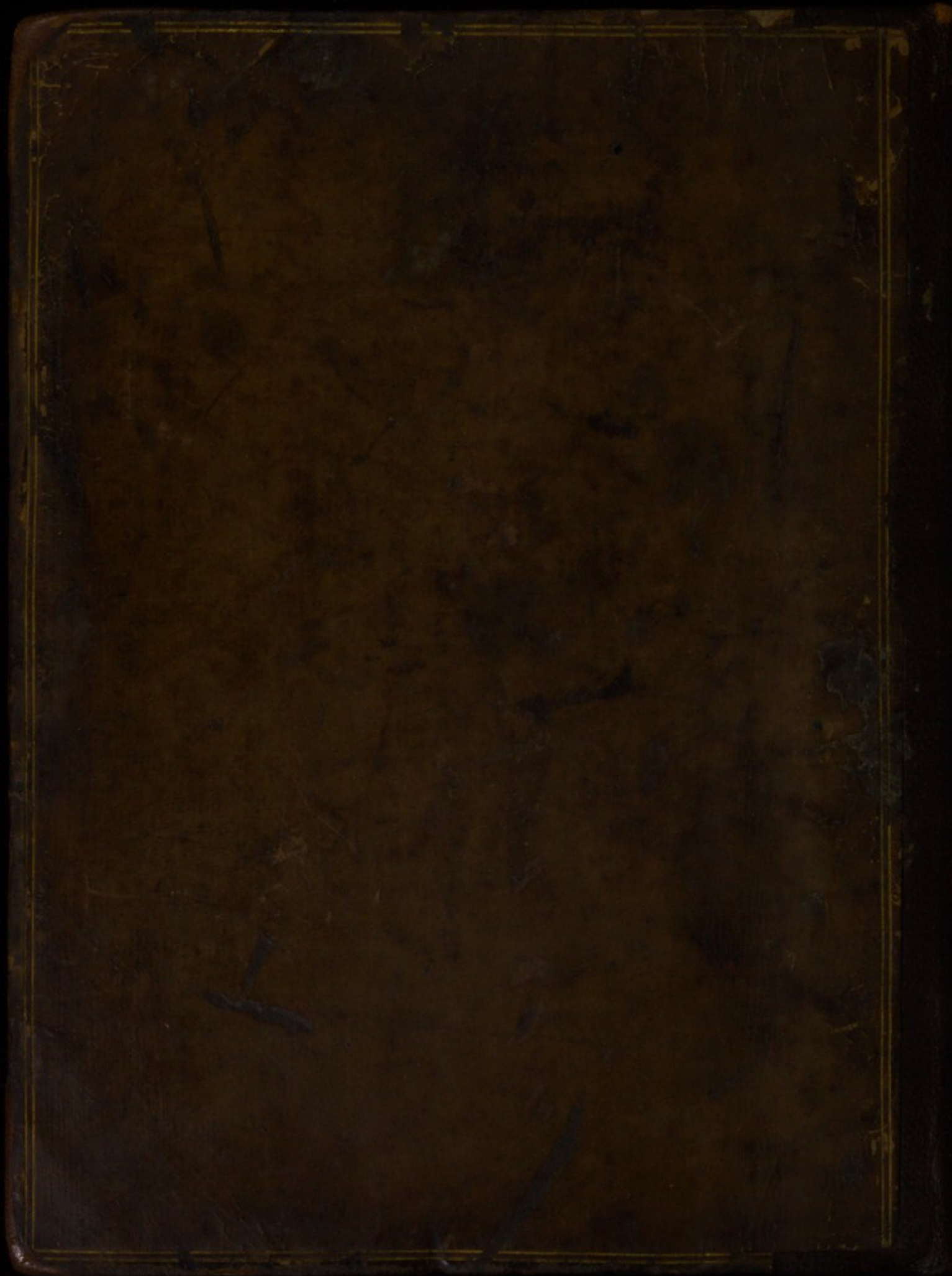
a *Præseruatio sine Pharmacia prudentia Ciuilis.*

b *Distinctio explicans in qua peste vtilis sint Medici.*

Vltimum est quod timidioribus dicamus, si aliquem usum ex hac Methodo quærant sine Pharmacia tempore pestis, ex Horoscopo, vel hylegiali loco videant, *an sit aliqua directio malefica illo anno, &c.* quod etiam leuiter in Mathematicis versatus poterit, vel ex Tabulis Ascensionum, vel Horariorum temporum, vel crassiori Minerua ex ipsius Globi artificialis maioris reuolutione cognoscere. Fugiat citò & longè ab hac domo, hoc vico, hac Ciuitate, & tardè vt dicitur redeat. Ita enim suadebant Medici Monspelienses, teste Rebuffo de Priuil. Schol. Priuil. n. n. 2. rationem affert ibid. ex Paulo in l. si ab hostibus, §. fin. ff. solut. matrim. quòd contra eam non valeant Medici, nec Medicinæ^b, quod in Metaphysica verum est. In Physica verò *nisi aliquid sit ex iis que circa particularem Genesim obseruanda diximus*, confidenter maneat, nam etiam sine antidotis, lege naturali à DEO constituta manente seruabitur.

F I N I S.

00
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

MEYSSON-
NIERIUS
DOCTRINA
FEBRIUM

1641

